

EELNÕU
14.04.2026

Unipiha liivakarjääri keskkonnaloa andmisest keeldumine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõuseaduse § 48 ja § 55 lõike 2 punkti 11, haldusmenetluse seaduse § 61 lg 1 ning tuginedes Nõo Vallavolikogu 19.10.2023 otsusest nr 74 ja 20.02.2025 otsusest nr 109 ning 19.03.2026 otsusest nr 35, **otsustab** Keskkonnaamet:

1.1. Keelduda ettevõttele Osaühing Eesti Killustik (registrikood 10126848) Unipiha liivakarjääri keskkonnaloa andmisest.

1.2. Käesolev korraldus jõustub teatavastegemisest.

2. ASJAOLUD

Osaühing Eesti Killustik (registrikood 10126848, aadress Rõstla paekivikarjäär, Rõstla küla, Põltsamaa vald, Jõgeva maakond) esitas 31.07.2023 Keskkonnaametile Unipiha liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa (edaspidi *kaevandamisluba*) taotluse (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 31.07.2023 nr DM-125459-1).

2.1. Keskkonnaloa taotluse läbivaatamine

Taotletav Unipiha liivakarjäär asub Tartu maakonnas Nõo vallas Unipiha külas Eesti Vabariigile kuuluval kinnistul Elva metskond 54 (tunnus 52801:011:0384). Katastriüksuse omanik on Kliimaministeerium ja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus. Taotletav mäeeraldis hõlmab täielikult Unipiha liivamaardla (registrikaart nr 1013) täiteliiva aktiivse tarbevaru plokke 1 ja 2. Taotletav mäeeraldis ja selle teenindusmaa külgnevad põhjaservast vahetult Tatra (Nõo, Unipiha, Luke) turbamaardla (registrikaart nr 0607) hästilagunenud turba aktiivse reservvaru 1 ja 2 plokiga.

Taotletav mäeeraldis hõlmab täielikult Unipiha liivamaardla (registrikaart nr 1013) täiteliiva aktiivse tarbevaru plokke 1 ja 2. Taotletav mäeeraldis ja selle teenindusmaa külgnevad põhjaservast vahetult Tatra (Nõo, Unipiha, Luke) turbamaardla (registrikaart nr 0607) hästilagunenud turba aktiivse reservvaru 1 ja 2 plokiga.

Unipiha liivakarjäär mäeeraldise pindala 11,55 ha, teenindusmaa pindala 13,84 ha. Kaevandamisloa taotluse kohaselt on mäeeraldise aktiivne tarbevaru seisuga 30.06.2023 täiteliival (plokk 1) 286,0 tuh m³ ja täiteliival (plokk 2) 384,0 tuh m³ ning kaevandatava täiteliiva varu koguseks 558,0 tuh m³. Maavara kaevandamise keskmiseks aastamääraks taotletakse 47,0 tuh m³. Katendi kogus 61 tuh m³, sh muld 46 tuh m³. Maavara kasutusalaadeks on ehitus ja teedeehitus. Korrastamise suunaks on veekogu-ja maatulundusmaa (metsamaa). Luba taotletakse 15 aastaks.

Taotletava mäeeraldise teenindusmaast vahetult edela- ja lääneserva jääb kuni 10 km² valgalaga maaparandussüsteemi avatud eesvool Luke, mille maaparandussüsteemi registri kood on

21038100200400011M. Taotletava mäeeraldise teenindusmaal kattumist maaparandussüsteemi eesvoolu kaitsevööndiga ei ole.

Taotletava mäeeraldise teenindusmaa kattub idaservas ~1,5 m ulatuses üle 10km² valgalaga Liudsepa oja (EELISE kood VEE1045600) kalda veekaitsevööndiga.

Taotletava mäeeraldise ja selle teenindusmaa kaguservast ~30 m kaugusele jääb Luke – Unipiha riigitee nr 22183 äärmise sõiduraja välimine serv. Kattumist teekaitse vööndiga ei ole.

Taotletavast mäeeraldisest ~76 m kaugusele edelasuunda katastriüksusele Riivese (tunnus 52801:011:0004) ja ~96 m kaugusele lõunasuunda katastriüksusele Liismäe (tunnus 52801:011:0324) jäävad ehitisregistri andmetel olemasolevad elamud.

Keskkonnaloa taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja Maa-amet (08.08.2023 kiri nr 9-3/23/11451-2).

Keskkonnaamet 16.08.2023 kirjaga nr DM-125459-3 palus taotlejal parandada taotlust sest taotletava mäeeraldise teenindusmaa kattub idaservas ~1,5 m ulatuses üle 10 km² valgalaga Liudsepa oja (EELISE kood VEE1045600) kalda veekaitsevööndiga. Vastavalt veeseaduse § 119 lg 1 on veekaitsevööndis keelatud maavara ja maa-ainese kaevandamine ning maavara ja maa-ainese kaevandamist ette valmistava geoloogilise uuringu tegemine veeseaduse § 118 lõike 2 punktides 1 ja 2 loetletud veekogude rannal või kaldal, välja arvatud §-s 120 sätestatud juhtudel.

Osaühing Eesti Killustik teatas 22.08.2023 e-kirjaga, et Liudsepa oja veekaitsevööndi piire on vahepeal muudetud ning seisuga 22.08.2023 taotletaval teenindusmaal enam kattumist ei ole. (DM-125459-4).

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõuaseaduses (*MaaPS*), keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (*KeÜS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

Riigilõiv 1000 eurot on tasutud 30.07.2023 riigilõivuseaduse § 136² lõike 1 punkti 4 kohaselt.

2.2. Keskkonnaloa taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

KeÜS § 47 lõike 2 kohaselt avaldatakse keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise teate avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatud tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning kavandatud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

Kaevandamisloa menetlusse võtmine on 05.09.2023 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 05.09.2023 kirjaga nr DM-125459-5 kaevandamisloa taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid.

Taotluse avalikustamise käigus laekus menetlusosaliselt E.K. 29.01.2025 e-kiri kus esitati vastuväited taotluse menetluse kohta (DM-125459-9).

Taotluse avalikustamise käigus Transpordiamet, 03.10.2023 kirjaga nr 7.1-7/23/19102-2 teatas, et tutvunud esitatud taotlusega, märgib järgmist: - taotletav ala ei jää riigitee 22183 Luke-Unipiha teekaitsevööndisse; - taotluse mäeeraldise plaanil ja seletuskirjas on määramata maavara väljaveotee. Transpordiamet nõustub Unipiha maavara kaevandamise loa taotlusega tingimusel, et taotlusele lisatakse Transpordiametiga kooskõlastatud materjalid rajatava maavara väljaveotee mahasõiduks riigiteega 22183. (DM-125459-10).

Vastavalt maapõueseaduse (edaspidi *MaaPS*) § 49 lõikega 6 saatis Keskkonnaamet 05.09.2023 kirjaga DM-125459-6 kohalikule omavalitsusele (edaspidi ka *KOV*) tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks Unipiha liivakarjääri kaevandamisloa taotluse, paludes oma arvamust kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse kohta selle saamisest arvates.

Nõo Vallavolikogu keeldus 19.10.2023 otsusega nr 74 kaevandamisloa andmisega ettevõttele Osaühing Eesti Killustik Unipiha liivakarjääri mäeeraldisel (DM-125459-11).

Keskkonnaamet 01.11.2023 kirjaga DM-125459-12 edastas taotlejale Nõo Vallavolikogu 19.10.2023 otsuse nr 74 ja palus kaaluda kaevandamisloa taotluse menetluse jätkamise põhjendatust ning esitada oma kirjalik seisukoht 21 kalendripäeva jooksul kirja kättesaamisest alates.

Osaühing Eesti Killustik esitas 22.11.2023 Tartu Halduskohtule kaebuse Nõo Vallavolikogu poolt Unipiha liivakarjääri mäeeraldisel kaevandamise keskkonnaloa andmise nõusoleku osas tehtud otsustuse õigusvastasuse tuvastamiseks ja Nõo valla kohustamiseks uuesti läbi vaatama Osaühingu Eesti Killustik Unipiha liivakarjääri kaevandamise keskkonnaloa taotlust ja uuesti kaaluma kaevandamisloale nõusoleku andmist (DM-125459-13).

Osaühing Eesti Killustik esitas 08.01.2025 e-kirjaga Tartu Halduskohtu 12.04.2024 otsuse 3-23-2655 haldusasjas. Tartu Halduskohtu jättis Osaühing Eesti Killustik taotluse rahuldamata (DM-125459-17). Samas teatas, et soovib menetlusega jätkata ning korrigeerib kaevandamisloa taotlust ja vaatab üle kaevandamisloa seletuskirjas toodud mõju hinnangud, vajadusel lisab eksperthinnangu.

Osaühing Eesti Killustik esitas 30.12.2024 e-kirjaga eksperthinnangu ning 08.01.2025 Unipiha liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa muudetud taotluse T-KL/1019826-2 (DM-125459-16).

Keskkonnaamet 09.01.2025 kirjaga DM-125459-18 edastas Nõo Vallavalitsusele lähtudes maapõueseaduse § 49 lõikest 6 maavara kaevandamise keskkonnaloa muudetud taotluse Unipiha liivakarjääri mäeeraldisel ning eksperthinnangu (taotluse lisa nr 12) seisukoha saamiseks.

Nõo Vallavolikogu keeldus 20.02.2025 otsusega nr 109 kaevandamisloa andmisega ettevõttele Osaühing Eesti Killustik Unipiha liivakarjääri mäeeraldisel (DM-125459-19).

Keskkonnaamet edastas 26.02.2025 kirjaga DM-125459-21 taotlejale Nõo Vallavolikogu 20.02.2025 otsuse nr 109 ja palus kaaluda kaevandamisloa taotluse menetluse jätkamise põhjendatust ning esitada oma kirjalik seisukoht 21 kalendripäeva jooksul kirja kättesaamisest alates.

Osaühing Eesti Killustik lepingulise esindajana LEADELL Pilv Advokaadibüroo AS edastas 19.03.2025 kirjaga nr 1/58 taotluse Unipiha liivakarjääri keskkonnamõju hindamise kohta eelhinnangu andmiseks ning Nõo vallalt Unipiha liivakarjääri kaevandamisloa taotluse kohta uue arvamuse küsimiseks (DM-125459-22).

Keskkonnaamet 16.05.2025 kirjaga nr DM-125459-24 edastas Nõo Vallavalitsusele Osaühing Eesti Killustik Unipiha liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa muudetud taotluse ja keskkonnamõju eelhindangu eelnõu.

Nõo Vallavolikogu otsustas 26.06.2025 otsusega nr 116 mitte muuta Nõo 20.02.2025 „Arvamuse andmine kaevandamise keskkonnaloa muudetud taotluse kohta Unipiha liivakarjääri mäeeraldisel“ ning nõustus Unipiha liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele koostatud keskkonnamõjude eelhindangu otsuse eelnõus tooduga (DM-125459-26).

Osaühing Eesti Killustik esitas 24.07.2025 Tartu Halduskohtule kaebuse tuvastada Nõo Vallavolikogu 26.06.2025 otsuse nr 116 „Arvamuse andmine kaevandamise keskkonnaloa muudetud taotluse kohta Unipiha liivakarjääri mäeeraldisel“ õigusvastasus ja kohustada Nõo Vallavolikogu uuesti kaaluma kaebaja poolt taotletava Unipiha liivakarjääri keskkonnaloa väljastamiseks nõusoleku andmist (DM-125459-27).

Nõo Vallavolikogu keeldus 19.03.2026 otsusega nr 35 kaevandamisloa andmisega ettevõttele Osaühing Eesti Killustik Unipiha liivakarjääri mäeeraldisel (DM-125459-28).

Keskkonnaamet edastas 24.03.2026 kirjaga DM-125459-29 taotlejale Nõo Vallavolikogu 19.03.2026 otsuse nr 35 ja palus kaaluda kaevandamisloa taotluse menetluse jätkamise põhjendatust ning esitada oma kirjalik seisukoht 21 kalendripäeva jooksul kirja kättesaamisest alates.

Osaühing Eesti Killustik ...

Siiani ei ole leitud kõiki osapooli rahuldavat lahendust. Lähtudes, et Nõo Vallavolikogu 19.10.2023 otsusega nr 74 andis esmataotlusele ja 20.02.2025 otsusega nr 109 muudetud taotlusele ning 19.03.2026 otsusega nr 35 keelduvad otsused, esineb Keskkonnaameti hinnangul MaaPS § 55 lg 11 kohane loa andmisest keeldumise alus, mistõttu ei saa Keskkonnaamet taotletavat keskkonnaluba anda.

HMS § 48 ja § 49 lõigete 1 ja 2 alusel pani Keskkonnaamet XX.04.2026 haldusakti andmisest keeldumise otsuse eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, määrates ettepanekute ja vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtaja jooksul.

Lisaks teavitati asjast huvitatud isikuid XX.04.2026 kirjaga nr DM-125459-30. Ettepanekuid ja vastuväiteid määratud tähtaja jooksul.

HMS § 40 lõikele 1 kohaselt annab loa andja enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

Keskkonnaamet küsis ettevõttelt XX.04.2026 kirjaga nr DM-125459-30 arvamust või vastuväiteid keskkonnaloa andmisest keeldumise otsuse eelnõule kahe nädala jooksul hiljemalt 28.04.2026.

Osaühing Eesti Killustik ...

3. KAALUTLUSED

3.1. Õiguslik alus

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamisloa Keskkonnaamet. Vastavalt MaaPS § 55 lõike 2 punktile 11 keeldutakse kaevandamisloa andmisest, kui KOV ei ole nõus kaevandamisloa andmisega.

MaaPS § 55 lõige 4 kohaselt, kui KOV ei ole nõus kaevandamisloa andmisega, võib kaevandamisloa andja taotleja ettepanekul taotleda loa andmise nõusolekut Vabariigi Valitsuselt. Vabariigi Valitsus annab loa andmiseks nõusoleku vaid erandjuhul, kui selleks on ülekaalukas riigi huvi. MaaPS § 55 lõige 5 sätestab, et loa andja võib keelduda Vabariigi Valitsuse nõusoleku taotlemisest, kui valdkonna eest vastutava ministri hinnangul loa andmiseks riigi huvi ilmselgelt puudub.

3.2. Keskkonnamõju hindamise vajalikkus

Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda KMH vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhindangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama KMH algatamise või algatamata jätmise üle. Kuna Keskkonnaamet keeldub keskkonnaloa andmisest põhjusel, et KOV ei ole loa andmisega nõus, ei ole põhjendatud kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist.

3.3. Kaalutlused keskkonnaloa andmisest keeldumisel

Vastavalt MaaPS § 55 lõike 2 punktile 11 keeldutakse kaevandamisloa andmisest, kui KOV ei ole nõus kaevandamisloa andmisega.

Vastavalt maapõueseaduse (edaspidi *MaaPS*) § 49 lõikega 6 saatis Keskkonnaamet 05.09.2023 kirjaga DM-125459-6 kohalikule omavalitsusele tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks Unipiha liivakarjääri kaevandamisloa taotluse, paludes oma arvamust kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse kohta selle saamisest arvates.

Nõo Vallavolikogu keeldus 19.10.2023 otsusega nr 74 kaevandamisloa andmisega ettevõttele Osaühing Eesti Killustik Unipiha liivakarjääri mäeeraldisel (DM-125459-11). Põhjendusteks toodi:

Nõo valla üldplaneeringu (kehtestatud Nõo Vallavolikogu 29. juuni 2006 määrusega nr 15) kohaselt asub Elva metskond 54 kinnistu metsamaa kõlvikul ja rohevõrgustiku koridoris. Üldplaneering on ruumiline planeering, mille eesmärk on määrata valla või linna territooriumi arengu põhisuunad ja tingimused, sealhulgas määratakse maa-ala juhtotstarve. Nõo valla üldplaneeringu kohaselt on kavandatud Elva metskond 54 katastriüksusel olemasoleva juhtotstarbe säilimine. Üldplaneeringu punkti 2.10. järgse rohevõrgustiku säilimise tagamise tingimusena ei tohi muuta maakasutust, sh ei tohi metsasid raadata (välja arvatud elektriliinide kaitsevööndites elektrihoituse tagamiseks). Vaatamata asjaolule, et Unipiha liivakarjääri korrastamise suunaks on keskkonnaloa taotluse kohaselt veekogu- ja maatulundusmaa (metsamaa), on karjääri rajamiseks vajalik eelnevalt metsa raadamine, mis ei ole üldplaneeringuga kooskõlas, samuti on kaevandamise käigus oluliselt häiritud rohevõrgustiku toimimine. Rohevõrgustiku toimimist mõjutab ka metsamaale veekogu kavandamine.

Lähimad majapidamised asuvad taotletavast mäeeraldisest ca 50 m kaugusel lõunas ja edelas Liismäe (tunnus 52801:011:0324) ja Riivese (tunnus 52801:011:0004) kinnistutel. Majapidamisi võivad mõjutada karjääris töötavad müra tekitavad kaevandamis- ja transpordimasinad. Kaevandamisest on mõjutatud ka lähimate majapidamiste salvkaevude veetase ja varustatus.

Osaühing Eesti Killustik esitas 22.11.2023 Tartu Halduskohtule kaebuse Nõo Vallavolikogu poolt Unipiha liivakarjääri mäeeraldisel kaevandamise keskkonnaloa andmise nõusoleku osas tehtud otsustuse õigusvastasuse tuvastamiseks ja Nõo valla kohustamiseks uuesti läbi vaatama

Osaühingu Eesti Killustik Unipiha liivakarjääri kaevandamise keskkonnaloa taotlust ja uuesti kaaluma kaevandamisloale nõusoleku andmist (DM-125459-13).

Osaühing Eesti Killustik esitas 08.01.2025 e-kirjaga Tartu Halduskohtu 12.04.2024 otsuse 3-23-2655 haldusajal. Tartu Halduskohtu jättis Osaühing Eesti Killustik taotluse rahuldamata (DM-125459-17). Samas teatas, et soovib menetlusega jätkata ning korrigeerib kaevandamisloa taotlust ja vaatab üle kaevandamisloa seletuskirjas toodud mõju hinnangud, vajadusel lisab eksperthinnangu.

Osaühing Eesti Killustik esitas 30.12.2024 e-kirjaga eksperthinnangu ning 08.01.2025 Unipiha liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa muudetud taotluse T-KL/1019826-2 (DM-125459-16).

Keskkonnaamet 09.01.2025 kirjaga DM-125459-18 edastas Nõo Vallavalitsusele lähtudes maapõueseaduse § 49 lõikest 6 maavara kaevandamise keskkonnaloa muudetud taotluse Unipiha liivakarjääri mäeeraldisel ning eksperthinnangu (taotluse lisa nr 12) seisukoha saamiseks.

Nõo Vallavolikogu keeldus 20.02.2025 otsusega nr 109 kaevandamisloa andmisega ettevõttele Osaühing Eesti Killustik Unipiha liivakarjääri mäeeraldisel (DM-125459-19). Põhjendusteks toodi:

Nõo Vallavolikogu leiab, et tuleb arvestada tõsiasjaga, et kaevandamisele eelneb raadamine, keskkonnaluba taotletakse 15 aastaks ning korrastamise järgselt rohevõrgustiku toimimist toetava loodusliku koosluse tekkimine taas metsastataval maal võtab aega, ei saa nõustuda häiringu ajutisusega. Rohevõrgustiku toimimist mõjutab ka metsamaale arvestatava suurusega (seletuskirja kohaselt ~5,74 ha) tehisveekogu kavandamine, mis vähendab maismaaelupaiku ja loomade liikumisvõimalusi. Eksperthinnangu kohaselt on veekogu suhteliselt väikese pindalaga ja paigutatud põhjaosas peamiselt lagedale metsata alale, mistõttu saavad loomad liikuda mööda maismaad nii rohekoridori põhjaosas kui lõunaosas. Kavandatav veekogu paikneks metsamaal, millel on RMK metsatööde kaardi kohaselt osaliselt teostatud istutus ja hooldustööd, seega tegemist ei ole lageda alaga. Isegi kui ala oleks lageda, eeldaks sellel kaevandamine ja hilisem veekogu rajamine raadamist. Maavara kaevandamiseks peab mäeeraldisel ja mäeeraldisel teenindusmaa katastriüksuse sihtotstarbeks olema määratud ei ole mätööstusmaa (maakatastriseaduse § 181 lg 10), seega kaevandamisloa kehtivuse ajal võimalik samaaegselt maatulundusmaa sihtotstarbe säilitamine. Katastriüksuse sihtotstarbe muutmine saab toimuda üldplaneeringu alusel, aga hetkel kehtiv Nõo valla üldplaneering näeb ette olemasoleva juhtotstarbe säilimise.

Osaühing Eesti Killustik lepingulise esindajana LEADELL Pilv Advokaadibüroo AS edastas 19.03.2025 kirjaga nr 1/58 taotluse Unipiha liivakarjääri keskkonnamõju hindamise kohta eelhinnangu andmiseks ning Nõo vallalt Unipiha liivakarjääri kaevandamisloa taotluse kohta uue arvamuse küsimiseks (DM-125459-22).

Keskkonnaamet 16.05.2025 kirjaga nr DM-125459-24 edastas Nõo Vallavalitsusele Osaühing Eesti Killustik Unipiha liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa muudetud taotluse ja keskkonnamõju eelhinnangu eelnõu.

Nõo Vallavolikogu otsustas 26.06.2025 otsusega nr 116 mitte muuta Nõo 20.02.2025 „Arvamuse andmine kaevandamise keskkonnaloa muudetud taotluse kohta Unipiha liivakarjääri mäeeraldisel“ ning nõustus Unipiha liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele koostatud keskkonnamõjude eelhinnangu otsuse eelnõus tooduga (DM-125459-26).

Osaühing Eesti Killustik esitas 24.07.2025 Tartu Halduskohtule kaebuse tuvastada Nõo Vallavolikogu 26.06.2025 otsuse nr 116 „Arvamuse andmine kaevandamise keskkonnaloa muudetud taotluse kohta Unipiha liivakarjääri mäeeraldisel“ õigusvastasus ja kohustada Nõo

Vallavolikogu uuesti kaaluma kaebaja poolt taotletava Unipiha liivakarjääri keskkonnaloa väljastamiseks nõusoleku andmist (DM-125459-27).

Nõo Vallavolikogu keeldus 19.03.2026 otsusega nr 35 kaevandamisloa andmisega ettevõttele Osaühing Eesti Killustik Unipiha liivakarjääri mäeeraldisel (DM-125459-28). Põhjendusteks toodi:

Kavandatava tegevusega kaasnev müratase ja selle levik: Kaevandamine toob lähimatele majapidamistele (Liismäe, Riivese, Raendiku) ilmselt kaasa negatiivseid mõjusid, eelkõige müra ja tolmu suurenemise. Neid mõjusid on käsitletud ka KMH eelhinnangus, kus on ette nähtud teatud leevendusmeetmed mis ei ole mõjusad.

Kavandatava tegevuse mõju põhjaveele (veevarustusele ja –kvaliteedile): Põhjavee toitumise arvutused ja sellest tulenevad järeldused ei arvesta kinnistute lähedusega ning põhjendused jäävad ebaselgeks. Ei ole käsitletud ega analüüsitud asjaolu, kus eelhinnangu kohaselt on vajalik kaevude veeseisu fikseerimine, kuid ei ole selgitatud, milliste näitajate alusel hiljem hinnatakse kaevandamise võimalikku mõju. Samuti on jäänud arvestamata sellega, et veetase võib oluliselt kõikuda aastaegade lõikes.

Kavandatava tegevusega kaasnev mõju rohevõrgustikule, selle toimimisele ja sidususele: Mõju kaitstavatele loodusobjektidele ja kaitsealuste väärtuste väljaselgitamine Steigeri eksperthinnangus ega KMH eelhinnangus ei ole käsitletud kaitstavate loodusobjektide esinemist kavandatava karjääri alal. Samuti ei ole eksperthinnangus ja KMH eelhinnangus hinnatud olulist asjaolu, et kaitsealune Luke mõisapargi allee jääb kavandatava karjääri piirist ligikaudu 35 meetri kaugusele. Sama alleed mööda (Luke–Unipiha kõrvalmaantee nr 22183) kavandatakse karjääril materjali väljavedu. Lisaks ei käsitleta eksperthinnangus ega eelhinnangus asjaolu, et karjäär hakkaks paiknema Luke mõisapargi ja Unipiha mõisapargi vahel, mõlemast umbes ühe kilomeetri kaugusel.

Vastuolu üldplaneeringuga: Kavandatav kaevandamine on vastuolus Nõo valla kehtiva üldplaneeringuga, kuna karjääri alale on üldplaneeringus määratud teine funktsioon. Nõo valla üldplaneeringu (kehtestatud Nõo Vallavolikogu 29. juuni 2006 määrusega nr 15) kohaselt asub Elva metskond 54 kinnistu metsamaa kõlvikul ja rohevõrgustiku koridoris. Kaevandamine kahjustab rohevõrgustikku ning selle kompenseerimiseks ei ole piisavalt meetmeid ette nähtud, mistõttu kaevandamine on vastuolus valla üldplaneeringuga.

Varustuskindlus: Kliimaministeeriumi veebilehel on avaldatud ehitusmaavarade varustuskindluse tagatuse ülevaade maakondade kaupa. Tartu maakonnas on täitematerjali (liiv, kruus, paekivi) keskmine aastane vajadus 600 tuhat m³ ning kaevandatav varu 12227 tuhat m³. Tulenevalt eeltoodud näitajatest on täiteliiva varustuskindlus tagatud Tartu maakonnas 20 aastaks. Täitematerjali osas loetakse varustuskindlust piisavaks kui varustuskindlus on tagatud vähemalt kümneks aastaks. Seega ei ole uut karjääri varustuskindluse seisukohalt hetkel hädavajalik rajada.

Keskkonnaamet edastas 24.03.2026 kirjaga DM-125459-29 taotlejale Nõo Vallavolikogu 19.03.2026 otsuse nr 35 ja palus kaaluda kaevandamisloa taotluse menetluse jätkamise põhjendatust ning esitada oma kirjalik seisukoht 21 kalendripäeva jooksul kirja kättesaamisest alates.

Osaühing Eesti Killustik ei esitanud oma seisukohta ega pikendanud vastamise tähtaega.

MaaPS § 55 lõige 4 kohaselt, kui KOV ei ole nõus kaevandamisloa andmisega, võib kaevandamisloa andja taotleja ettepanekul taotleda loa andmise nõusolekut Vabariigi Valitsuselt. Vabariigi Valitsus annab loa andmiseks nõusoleku vaid erandjuhul, kui selleks on ülekaalukas riigi huvi. MaaPS § 55 lõige 5 sätestab, et loa andja võib keelduda Vabariigi Valitsuse nõusoleku taotlemisest, kui valdkonna eest vastutava ministri hinnangul loa andmiseks riigi huvi ilmselt puudub.

Osaühing Eesti Killustik ei ole kaevandamisloa andjale teinud ettepanekut taotleda loa andmise nõusolekut Vabariigi Valitsuselt.

MaaPS § 55 lg-st 5 tulenevalt keeldub Keskkonnaamet Vabariigi Valitsuse nõusoleku taotlemisest, kuna valdkonna eest vastutava ministri hinnangul loa andmiseks riigi huvi ilmselgelt puudub.

Kaevandamisloa andmine otsustatakse aasta jooksul nõuetekohase taotluse saamisest arvates. Seda tähtaega võib Keskkonnaamet seaduse järgi pikendada, kui ilmnevad asjaolud, mis ei võimalda loa andmise otsustamist selle tähtaja jooksul (MaaPS § 52 lõige 2 ja 3). Antud juhul on tähtaega pikendatud, loa taotlejale ja KOVile on antud piisavalt aega omavahel kokkuleppele jõuda, kuid KOV on oma otsusele kindlaks jäänud. Lähtuvalt MaaPS § 55 lg 2 p-st 11, ei ole Keskkonnametile antud pädevust hinnata KOVi arvamuse õiguspärasust keskkonnaloa taotluse menetluses.

Eelnenut arvesse võttes, leiab Keskkonnaamet, et esineb MaaPS § 55 lg 2 p 11 tulenev alus keskkonnaloa andmisest keeldumiseks põhjusel, et KOV ei ole nõus keskkonnaloa andmisega.

4. VAIDLUSTAMINE

Käesolevat otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide käesoleva haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Aare Mark 5064227
aare.mark@keskkonnaamet.ee